

» Hvis ikke den individuelle frihed og flest valgmuligheder for den enkelte er det første, man tænker på, når man sidder i regeringskontorerne og forbereder nye regler og love, kommer andre hensyn til at fylde mest, og man havner nemt i den autoritære grøft.

Telefon 99353535 E-mail debat@nordjyske.dk
Adresse Langagervej 1, 9220 Aalborg Øst

BENT WINTHNER, samfundsredaktør, om S-regeringen, i Berlingske

Husk fordele og ulemper

Af John Buhl

Vagtelvej 28, Hou, 9370 Hals
johnbuhl@pc.dk

FORBINDELSE: Det er meget moderne at lave undersøgelser og nedsætte udvalg, og det er ok, så længe der er et helt klart formål, og det sker på en sober måde uden ensidigt formål for øje. Man kan lave lige så mange undersøgelser, man vil, om den 3. Limfjordsforbindelse, blot det sker med sobre oplysninger om begge forbindelser. Det er ikke nok ensidigt at påpege, at den ene forbindelse har så mange ulemper i forhold til den anden. Det er simpelthen ikke korrekt, at der er fordele og ulemper ved begge forbindelser, og det er vigtigt, at det oplyses til borgerne, inden der iværksættes en undersøgelse, ellers sker undersøgelsen på et forkert grundlag. Jeg afviser ingen undersøgelser, foretaget af kompetente personer, men jeg har til enhver tid ret til at stille mig kritisk overfor resultatet. Når der i en undersøgelse kun er spurgt meget få borgere, er resultatet ikke retvisende. Der har været meget omfattende kritik af vestforbindelsen med påpegnings af alle de ulemper, modstanderne nu kunne finde på. Efter denne meget omfattende kritik af vestforbindelsen - og prægnings af holdninger - kan jeg ikke se, at der har fundet en sober oplysningsdebat sted forud for en undersøgelse, idet kun ulemper ved den vestlige forbindelse har været fremført - og ingen ulemper ved den østlige forbindelse, kun fordele. Det, der er sket forud for en undersøgelse, lugter fælt af manipulation. Hvis det påtænkes at lave en ny, privat bestilt undersøgelse skal der fremlægges fordele/ulemper ved begge forbindelser, så borgerne har de rigtige oplysninger at tage stilling til. Jeg og andre skal gerne hjælpe med oplysninger om fordele og ulemper, så det ikke bliver en ensidig lovprisning af østforbindelsen, men at alle fakta kommer på bordet. Ting fra borgerne kan ikke altid tages med i systemets planlægning. Det er demokratiets vilkår. Nogen kalder det for demokratisk diktatur! Det er jo ikke meget anderledes, end når et nyt byggeri af en forretning, er ude i borgerhøring, må alle fordele og ulemper på bordet for at borgerne kan tage stilling. Hvor svært kan det være?

PÅ KANTEN

Dansker bag guld i Wien

THEOPHILUS HANSEN: Et af forårets højdepunkter bliver efter alt at dømmes rejsen til Wien. En rejse, der trækker tråde til barndommen, når min far trofast, år efter år lyttede til tv-transmissionen af Wiener Philsymfonikernes nytårskoncert, i Den Gyldne Sal i Wien med bysbarnet Mozart på repertoire.

Nu skal jeg selv opleve herlighederne.

Der er det særlige ved Den Gyldne sal og Wien i øvrigt, at en af danskerne næsten ukendt arkitekt Theophilus Hansen (1813-91) står bag mange af bykernens pragtbygninger og herunder koncerthuset Wiener Musikverein.

I 200-året for den danske arkitekts fødsel blev der holdt en række arrangementer i Wien for at hædre geniet. Således blev han opfattet i sin samtid, men få danskere er vidende om dette.

MEN hvordan kom en dansk arkitekt til at forme metropolen Wien i 1800-tallet?

En hverken kunstnerisk eller akademisk karriere lå i kortene for Theophilus Hansen.

Faderen var indvandret fra Norge og levede af at være bud i et forsikringselskab og traf nyboderpigen, som han slog sig ned med.

De fik i alt syv børn, heraf de to sønner Christian og Theophilus, der begge valgte arkitektuddannelsen og det var nok den ældre bror, Christian der inspirerede Theophilus.

Efter uddannelsen ved Det Kongelige danske Kunstakademi modtog Theophilus et stipendium og rejste til Berlin hvor han studerede den prøjssiske arkitekt Karl Friedrich Schinkels (1781-1841) bygninger.

Denne var særlig optaget af græsk klassicisme.

Videre gik turen til Meissen, Prag, Nürnberg og München for at ende i Athen, hvor broderen Christian havde opholdt sig siden 1833.

PROFESSOR Sven Hakon Rossel, fortæller: "Den græske frihedskrig mod de tyrkiske undertrykkere var sluttet i 1829 og nu åbnede der sig uanede muligheder for brødrene for at deltage i genopbygningsarbejdet. Mens broderen blev arkitekt for Athens ny universitet, tegnede Theophilus det astronomiske observatorium i klassicistisk stil.

DESUDEN udfærdigede han - inspireret af den græsk-byzantinske bygningskunst - tegningerne til domkirken, der dog først blev færdigbygget efter at Hansen havde forladt Grækenland."

Årene i Athen kom til at præge Theophilus' arkitektarbejde livet ud og det var da også her han mødte prominente folk som H. C. Andersen, der i sin dagbog noterede, da han besøgte Athen i 28. marts 1841,

» Der er det særlige ved den gyldne sal og Wien i øvrigt, at danske Theophilus Hansen står bag mange af bykernens pragtbygninger.

at han var blevet opsøgt af "Hansen med sin Broder".

Dengang vidste Andersen ikke, at han senere ved et besøg i Wien i 1869 skulle møde denne bror igen, da var han blevet en anerkendt arkitekt i byen.

Det var den østrigske arkitekt Friedrich von Förster der ved et besøg i Athen havde inviteret Theophilus til at blive assistent på dennes tegnestue hvor han senere blev kompagnon og svigersøn.

Giftermålet blev dog kort, da hustruen døde i barselsseng og Theophilus giftede sig aldrig igen og samarbejdet med sigerfaderen holdt heller ikke. Fundamentet til en karriere som stjernearkitekt i Wien var dog lagt.

DE FØRSTE opgaver blev udformningen af militærmuseet, Heeresgeschichtliches Museum samt den græsk-ortodokse kirke og Palais Klein i Wien samt sygehuset St. Anne, Brno i Tjekkiet.

Sit internationale gennembrud fik

Theophilus med sine tegninger til en række bygninger i forbindelse med etableringen af den berømte Wiener Ringstrasse i årene omkring 1860.

Det var kejser Franz Joseph I, der i 1857 beordrede bymurene og voldene sløffet til fordel for den flotte boulevard, som stort set danner en ring omkring den indre by, med de vigtigste offentlige bygninger beliggende på begge sider.

DET VAR renæssancen, som inspirerede Theophilus til byggerierne ved Ringstrasse. Herunder Kunstakademiet, Akademie der bildende Künste, Børsen og musikforeningens pragtbygning ved Karlsplatz - Musikverein, hvor Den Gyldne Sal har en akustik i verdensklasse.

Alle disse arkitektoniske værker dannede grundlaget for opgaven med at udforme parlamentsbygningen, som stod færdig i 1883, hvor klassicismen og nygræsk stil havde fået overtaget med symmetri udført

» Parlamentsbygningen stod færdig i 1883. Ifølge den amerikanske forfatter Mark Twain er den blandt verdens smukkeste parlamentsbygninger.

i hvidt marmor. Ifølge den amerikanske forfatter Mark Twain blandt verdens smukkeste parlamentsbygninger.

ALLEREDE i 1863 blev Theophilus udnævnt til æresborger i Wien og i 1868 blev han professor ved kunstakademiet. Succesen ville nærmest ingen ende tage. 1884 blev han æresdoktor ved Wiens Universitet og efter en beslutning i parlamentet blev han ophøjet som adelig og kunne kalde sig baron. På tysk benævnt "Freiherr". Og i 1887 modtog Theophilus The Royal Institute of British Architects' guldmalje.

HVOR ER det spændende at tænke på, at en dansk arkitekt har været med til at forme det Wien, vi kender i dag.

Jeg anede det ikke, før det i år blev nævnt ved tv-transmissionen af nytårskoncerten, at det var en dansk arkitekt, der stod bag Den Gyldne Sal. Nu glæder jeg mig bare til at se den og lytte til Wiener Symphoniker Orchestra Tjaikovskij og Mussorgskij og igen sende tankerne kærligt tilbage til min far, der holdt så meget af Tjaikovskij.

HVAD DER desuden kan forundre, er, hvordan antikken har formet vores Europa, og hvordan det igen og igen kan overraske hvilke værdier og idéer denne epoke har beriget os med.

Det var dog ikke kun græske og italienske strømninger, der inspirerede Theophilus.

Han havde rod i de danske kunsthåndværkstraditioner hvor han i lighed med den senere Arne Jacobsen (1902-1971) udformede et hvert dørhåndtag, prismekrone eller bestik for at fuldende et arkitektonisk pragtværk.

LAD OGSÅ udenlandsdanskere få en stemme i fædrelandet. Globaliseringen er kommet for at blive. Og skulle nogen have glemt hvor man kan finde andre gyldne sale, er det bare at tænke på N. F. S. Grundtvig:

"Så rejse vi til vort fædreland, dér ligger ej dag i dvale, dér stander en borg så prud og grand med gammen i gyldne sale; så frydelig dér til evig tid med venner i lys vi tale." (1826)

MARIA STENSGÅRD POULSEN fra Nibe er lektor i gymnasieskolen. Cand.mag. i kunsthistorie og dansk fra Aarhus Universitet i 2009. E-mailadresse: maria.stensgaard@hotmail.com. Hjemmeside: mariastensgaard.dk.

